

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035
тел.: (044) 206-31-00; 206-38-44; факс: (044) 206-31-07; 531-36-92
E-mail: minprirody@menr.gov.ua; kanc@mev.gov.ua Код ЄДРПОУ 37552996

№ _____
на № _____

Державна регуляторна служба

Про погодження проєкту постанови
Кабінету Міністрів України

Відповідно до статей 12, 18 Закону України «Про ринок природного газу» та пункту 213 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.11.2017 № 1106, Міністерство енергетики та захисту довкілля направляє на розгляд та погодження проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту природного газу» та, у межах компетенції, просить погодити протягом п'яти робочих днів.

Додатки:

1. Проєкт постанови на 49 арк.
2. Аналіз регуляторного впливу на 10 арк.
3. Повідомлення про оприлюднення на 1 арк.
4. Копія наказу Мінекоенерго від 13.12.2019 № 507 на 3 арк.

Міністр

Олексій ОРЖЕЛЬ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВИ

від _____ 2019 р. № _____

Київ

**Про затвердження Технічного регламенту
природного газу**

Відповідно до статті 5 Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Затвердити Технічний регламент природного газу, що додається.
2. Міністерству енергетики та захисту довкілля України забезпечити впровадження Технічного регламенту, затвердженого цією постановою.
3. Кабінету Міністрів України рекомендувати Національній комісії, що здійснює державне регулювання в сферах енергетики та комунальних послуг, привести власні акти у відповідність до Технічного регламенту природного газу.
4. Внести до переліку видів продукції, щодо яких органи державного ринкового нагляду здійснюють державний ринковий нагляд, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 р. № 1069 (Офіційний вісник України, 2017 р., № 50, ст. 1550), зміну, що додається.
5. Ця постанова набирає чинності через вісімнадцять місяців з дня її опублікування.

Прем'єр-міністр України

О. ГОНЧАРУК

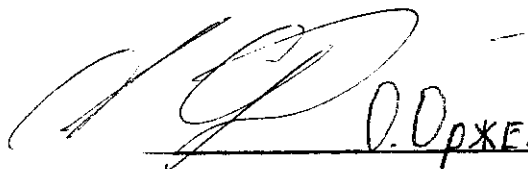

О. ОРЖЕЛЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від _____ 2019 р. № _____

ЗМІНА,
що вноситься до переліку видів продукції, щодо яких органи державного
ринкового нагляду здійснюють державний ринковий нагляд

Доповнити перелік пунктом 53 такого змісту:

«53. Газ природний та його замінники»	постанова Кабінету Міністрів України від _____ 20__ р. № _____ «Про затвердження Технічного регламенту природного газу»	Держпродспоживслужба
---------------------------------------	---	----------------------

_____ О.О.РЖЕЛБ

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від _____ 2020 р. № _____

ТЕХНІЧНИЙ РЕГЛАМЕНТ
природного газу

Загальна частина

1. Цей Технічний регламент встановлює вимоги до якості та безпечності природного газу та його замінників (далі – природний газ), які вводяться в обіг виробниками та імпортерами, надаються на ринку України розповсюджувачами, та які транспортуються газотранспортною системою, зберігаються в газосховищах, розподіляються газорозподільними системами, зріджуються та регазифікуються установками LNG.

Цей Технічний регламент розроблено відповідно до вимог Закону України «Про ринок природного газу» з урахуванням європейських положень і міжнародних стандартів.

2. Дія цього Технічного регламенту не поширюється на синтетичні гази.

3. Дія цього Технічного регламенту поширюється на виробників природного газу, імпортерів природного газу, розповсюджувачів природного газу, уповноважених представників, а також операторів газотранспортної, газорозподільних систем, газосховищ та установок LNG.

Правові відносини між суб'єктами ринку природного газу та врегулювання спорів щодо фізико-хімічних показників природного газу, регулюються відповідно до Закону України «Про ринок природного газу», Кодексу газотранспортної системи, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

від 30 вересня 2015 року № 2493, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 р. за № 1378/27823 (далі – Кодекс ГТС), Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30 вересня 2015 року № 2494, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 р. за № 1379/27824, Кодексу газосховищ та критеріїв, згідно з якими до певного газосховища застосовується режим договірної доступу або режим регульованого доступу, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30 вересня 2015 року № 2495, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 р. за № 1380/27825.

4. Процедури оцінки відповідності послуг з транспортування, зберігання, розподілу природного газу та установки LNG здійснюються відповідно до законодавства.

5. Цей Технічний регламент встановлює вимоги до природного газу та його замінників з метою захисту життя та здоров'я людини, задоволення загальносуспільного інтересу, національної безпеки, охорони навколишнього середовища, природних ресурсів та запобіганню порушення прав споживачів.

6. У цьому Технічному регламенті терміни вживаються у такому значенні:

1) **безпечний природний газ** – природний газ, який за звичайних або передбачуваних умов використання не становить жодного ризику чи становить мінімальні ризики, зумовлені використанням такого природного газу, які вважаються прийнятними і не створюють загрози суспільним інтересам, з урахуванням характеристик природного газу, у тому числі його складу, та вимог безпечного використання;

2) **верхня концентраційна межа діапазону займання** – концентрація горючого газу, пари або туману в повітрі, вище якої середовище не є вибухонебезпечною;

3) **вибухопожежонебезпечне середовище** – середовище, що складається з суміші повітря і горючих речовин у вигляді газу, пари або туману при атмосферних умовах, в якій після займання відбувається самопідтримуване поширення полум'я;

4) **виробник природного газу** – будь-яка фізична чи юридична особа (резидент чи нерезидент України), яка видобуває або виробляє природний газ, його замітники чи стиснений природний газ, або доручає їх виробництво та введення в обіг під своїм найменуванням або торгівельною маркою;

5) **вища теплота згоряння** – кількість теплоти, що вивільняється під час повного згоряння в повітрі заданої кількості газу, за виконання таких умов: реакція триває за сталого тиску, а всі продукти згоряння повертаються до тієї самої встановленої температури, за якої реагенти перебували спочатку, залишаючись при цьому в газовому стані, за винятком води, утвореної під час згоряння, яка конденсується у рідинний стан за тієї самої встановленої температури;

6) **відносна густина** – відношення маси газу, що міститься в будь-якому об'ємі, до маси сухого повітря стандартного складу, який займав би такий самий об'єм, визначений за однакових умов;

7) **густина** – маса одиниці об'єму газу, визначеного за заданих умов тиску і температури;

8) **забезпечення безпечності природного газу** – комплекс заходів, що вживатися виробниками та суб'єктами ринку природного газу (крім споживачів, постачальників та імпортерів) з метою забезпечення відповідності фізико-хімічних показників природного газу, який введено в обіг на ринку природного газу, а також при його транспортуванні, зберіганні, розподілі, вимогам цього Технічного регламенту;

9) **замінник природного газу** – газ невикопного походження, взаємозамінний завдяки своїм властивостям із природним газом, що відповідає вимогам цього Технічного регламенту;

10) **запобіжні заходи** – дії, які виконують, щоб усунути причину потенційної невідповідності вимогам Технічного регламенту природного газу чи іншої потенційно небажаної ситуації;

11) **зріджений природний газ (ЗПГ, LNG)** – природний газ, зріджений після очищення для зберігання чи транспортування;

12) **імпортер природного газу** – будь-яка фізична чи юридична особа – резидент України, яка вводить в обіг на ринку України природний газ походженням з іншої країни;

13) **інтенсивність запаху** – сила сприймання запаху;

14) **коригувальні заходи** – дії, які виконують, щоб усунути причину невідповідності вимог Технічного регламенту природного газу та запобігти її повторному виникненню;

15) **ланцюг постачання природного газу** – послідовність суб'єктів господарювання, які забезпечують постачання природного газу від виробника до споживача;

16) **маршрут переміщення** – документ, в якому описано та схематично зображено переміщення природного газу від джерела (джерел) його надходження до споживачів (користувачів) цього газу, з відображенням місць відбору проб фізико-хімічних показників природного газу та/або встановлення автоматичних потокових приладів визначення фізико-хімічних показників газу;

17) **масова концентрація** – відношення маси кожного компонента до об'єму газової суміші за встановлених умов тиску й температури;

18) **меркаптанова (тіолова) сірка** – кількість сірки, зв'язаної у формі тіолу (меркаптану), у природному газі;

19) **метанове число** – показник, що відображає детонаційні характеристики газового палива;

20) **молярна частка** - відношення кількості речовини кожного компонента до об'єму газової суміші за встановлених умов тиску й температури;

21) **нормальні умови** – умови тиску, температури й вологості (ступінь насиченості), які дорівнюють: 101,325 кПа та 273,15 К (0 °С) для сухого газу;

22) **одорування** – додавання одоранту до природного газу для того, щоб виявляти витікання газу в дуже низьких концентраціях за запахом (до того, як він утворить небезпечну концентрацію у повітрі);

23) **партія природного газу** – будь-який обсяг природного газу, який вводять в обіг або надають на ринку України, який супроводжується одним документом про якість (декларацією та/або паспортом якості природного газу);

24) **паспорт якості природного газу** – документ, що містить результати вимірювань фізичних та фізико-хімічних показників природного газу;

25) **показники якості газу** – фізичні та фізико-хімічні показники газу, які визначають його технологічну та споживчу придатність;

26) **природний газ** – складна газова суміш вуглеводнів, переважно метан, яка також містить етан, пропан і вищі вуглеводні в значно меншій кількості, а також деякі негорючі гази, наприклад, азот і діоксид вуглецю, а також може містити домішки інших речовин в незначній кількості, який відповідає вимогам цього Технічного регламенту і є товарною продукцією;

27) **розповсюдження природного газу** – надання природного газу на ринку України після введення його в обіг;

28) **розповсюджувач природного газу** – будь-яка інша, ніж виробник або імпортер, фізична чи юридична особа в ланцюгу постачання природного газу;

29) **синтетичний газ** – очищений газ, який містить компоненти, нетипові для природного газу;

30) **споживач (користувач)** – фізична особа, фізична особа-підприємець або юридична особа, яка отримує природний газ на підставі договорів з постачання та транспортування/розподілу природного газу з метою використання для власних потреб або в якості сировини, а не для перепродажу;

31) стандартні умови – стандартні умови температури, тиску та вологості (стан насичення), що використовують для вимірювань та обчислень властивостей природного газу. Стандартні умови визначення обсягу газу: абсолютний тиск – 101,325 кПа, температура – 293,15 К для сухого газу; стандартні умови вимірювання теплоти згоряння: абсолютний тиск 101,325 кПа, температура 298,15 К;

32) стиснений природний газ (СПГ, CNG) – природний газ, який для зберігання та транспортування стискають до тиску більше ніж 10 МПа та переважно використовують як автомобільне паливо;

33) сухий природний газ – природний газ, у якому мольна частка води, що перебуває в паровій фазі, не перевищує 0,005%;

34) температура самозаймання вибухонебезпечного газового середовища (auto-ignition temperature) – найменша температура нагрітої поверхні, яка в заданих умовах запалює горючий газ в суміші з повітрям;

35) температурний клас - система класифікації горючих газів в суміші з повітрям за максимальною температурою нагрітої поверхні, яка в заданих умовах запалює горючий газ в суміші з повітрям;

36) точка контролювання відповідності – місце взяття проби природного газу з метою оцінки відповідності та/або контролю якості природного газу;

37) точка роси за водою – температура за заданого тиску, за якої водяна пара починає конденсуватися;

38) точка роси за вуглеводнями – температура за заданого тиску, за якої пари вуглеводнів починають конденсуватися;

39) фізичні та фізико-хімічні показники (ФХП) природного газу - показники природного газу, що включають в себе, зокрема компонентний склад, вищу теплоту згоряння, густину газу, вміст сірководню та меркаптанової сірки, вміст механічних домішок, число Воббе, точки роси вологи та вуглеводнів;

40) **число Воббе вище** – вища об’ємна теплота згоряння за встановлених умов, поділена на корінь квадратний відносної густини за тих самих встановлених умов вимірювання об’єму;

41) **якість газу** – загальна характеристика природного газу, яку визначають склад і фізичні властивості газу.

Терміни «введення в обіг», «орган з оцінки відповідності», «оцінка відповідності», «презумпція відповідності», «ризик», «суб’єкти господарювання», «технічна специфікація», «уповноважений представник» вживаються у значенні, наведеному в Законі України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності»; терміни «міжнародний стандарт», «національний стандарт» – у значеннях Закону України «Про стандартизацію»; терміни «суб’єкти ринку природного газу» «оператор газотранспортної системи», «оператор газорозподільних систем», «оператор газосховища», «оператор установки LNG», «оптовий продавець», «оптовий покупець», «газотранспортна система», «газорозподільна система», «газосховище» «постачальник природного газу», «замовник» – вживаються у значеннях, наведених у Законі України «Про ринок природного газу».

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у законах України «Про ринок природного газу», «Про загальну безпечність нехарчової продукції», «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції», Кодексу газотранспортної системи, Кодексу газорозподільних систем, Кодексу газосховищ та критеріїв, згідно з якими до певного газосховища застосовується режим договірної доступу або режим регульованого доступу.

Суттєві вимоги щодо якості природного газу

7. Природний газ, який вводять в обіг, надають на ринку України, транспортують, зберігають, розподіляють, зріджують та регазифікують повинен

відповідати суттєвим вимогам щодо якості природного газу, встановленим у додатку 1.

Суттєві вимоги щодо безпечності природного газу

8. Виробники та суб'єкти ринку природного газу (крім споживачів, постачальників та імпортерів) під час введення в обіг, надання на ринку України, транспортування, зберігання, розподілу природного газу, зрідження та регазифікації повинні забезпечувати вимоги щодо безпечності природного газу, наведені у додатку 2.

Введення в обіг та надання на ринку

9. Природний газ може бути введений в обіг або наданий на ринку України за умови його відповідності вимогам цього Технічного регламенту.

Обов'язки суб'єктів господарювання

Обов'язки виробників природного газу

10. Виробники природного газу (далі – виробники) під час введення в обіг на ринку України природного газу повинні гарантувати, що природний газ, який подають до газотранспортної, газорозподільної систем, газосховища, споживача, відповідає суттєвим вимогам щодо якості природного газу, установленим у додатку 1, суттєвим вимогам щодо безпечності природного газу, установленим у додатку 2, та особливим вимогам до природного газу установленим у додатках 3 – 5.

11. Якщо виробник вважає або має підстави вважати, що природний газ не відповідає суттєвим вимогам щодо якості природного газу встановленим у додатку 1, суттєвим вимогам щодо безпечності природного газу, встановленим у додатку 2, він не повинен вводити такий природний газ в обіг на ринку України до приведення його у відповідність з вимогами цього Технічного регламенту. В протилежному випадку виробник несе відповідальність згідно з законодавством.

12. Виробники повинні складати технічну документацію на природний газ та проводити оцінку відповідності або забезпечити її проведення відповідно до одного з модулів: внутрішній контроль виробництва з проведенням перевірок природного газу під наглядом через певні інтервали часу; забезпечення якості виробничого процесу; забезпечення контролю якості та випробувань природного газу.

13. Виробники зобов'язані забезпечити введений в обіг природний газ копією декларації про відповідність Технічному регламенту природного газу, що складається за формою згідно з додатком 7. Технічна документація та декларація зберігаються протягом 3 років.

14. Виробники забезпечують дотримання технологічних процедур підготовки природного газу під час введення в обіг природного газу на ринку України.

15. У разі зміни технології підготовки природного газу, виробник повинен здійснити нову оцінку відповідності, якщо оцінка відповідності проводилась за модулем «Забезпечення якості виробничого процесу» або «Забезпечення якості контролю та проведення випробувань природного газу».

16. Виробники, які вважають, або мають підстави вважати, що природний газ, який вводиться в обіг, може не відповідати вимогам цього Технічного регламенту, повинні негайно вжити коригувальні заходи.

17. Виробники після введення природного газу в обіг зобов'язані протягом 3 років зберігати документацію щодо якості природного газу.

18. Виробники зобов'язані на вмотивований запит органу державного ринкового нагляду подавати такому органу інформацію та документацію (в паперовій та електронній формі), необхідну для доведення відповідності природного газу вимогам цього Технічного регламенту. На вимогу органу державного ринкового нагляду виробники повинні співпрацювати з ним з метою вжиття всіх необхідних заходів, спрямованих на усунення ризиків, що становлять введений ними в обіг природний газ або його замітника.

Обов'язки імпортерів природного газу

19. Імпортери природного газу (далі – імпортери) повинні вводити в обіг на ринку України природний газ, який відповідає вимогам цього Технічного регламенту.

20. Перед введенням природного газу в обіг на ринку України імпортери проводять процедуру оцінки відповідності природного газу цьому Технічному регламенту згідно з модулем оцінки відповідності для імпортера згідно додатком 6.

21. Якщо імпортер вважає або має підстави вважати, що природний газ не відповідає суттєвим вимогам щодо якості природного газу, викладеним у додатку 1 та суттєвим вимогам щодо безпечності природного газу, установленим у додатку 2, він не повинен вводити такий природний газ в обіг на ринку України до приведення його у відповідність з установленими вимогами цього Технічного регламенту.

22. Імпортери забезпечують розповсюджувачів інформацією про його якість і безпечність природного газу шляхом надання копії декларації про відповідність та/або паспортом якості природного газу.

23. З метою забезпечення суттєвих вимог щодо якості природного газу, встановлених у додатку 1, суттєвих вимог щодо безпечності природного газу, установленим у додатку 2 та особливих вимог встановлених у додатках 3-5 імпортери здійснюють моніторинг фізико-хімічних показників природного газу на вході в газотранспортну систему України в міждержавних точках на основі даних наданих виконавцями послуг з транспортування, зберігання чи розподілу природного газу.

24. Якщо імпортери вважають або мають підстави вважати, що природний газ, який вводиться в обіг, не відповідає вимогам цього Технічного регламенту, вони негайно вживають запобіжні та/або коригувальні заходи, необхідні для приведення такого природного газу у відповідність із встановленими вимогами, зокрема повідомляють суб'єктів господарювання про здійснення таких заходів.

25. Імпортери протягом 3 років після введення природного газу в обіг на ринку України зберігають декларацію про відповідність.

26. На обґрунтований запит органу державного ринкового нагляду імпортери надають всю інформацію та документацію, необхідну для доведення відповідності природного газу вимогам цього Технічного регламенту. На вимогу органу державного ринкового нагляду імпортери співпрацюють з ним з метою вжиття заходів на усунення ризиків, що становить введений ними в обіг природний газ.

Обов'язки розповсюджувачів природного газу

27. Розповсюджувачі природного газу (зокрема, постачальники) повинні надавати на ринку України природний газ, який відповідає вимогам цього Технічного регламенту.

28. Перед наданням природного газу на ринку України розповсюджувачі повинні перевірити копії декларації про відповідність Технічному регламенту природного газу та необхідні супровідні документи.

29. У разі, якщо розповсюджувач вважає або має підстави вважати, що природний газ не відповідає суттєвим вимогам щодо якості природного газу, установленим у додатку 1 та суттєвим вимогам щодо безпечності природного газу, установленим у додатку 2, він не повинен надавати на ринку України такий природний газ.

30. Постачальник на звернення споживача щодо невідповідності показників природного газу вимогам цього Технічного регламенту, повинен надати споживачу роз'яснення щодо суб'єкта ринку природного газу, відповідального за якість газу на межі балансової належності об'єкта споживача, та сприяти споживачу у вирішенні спірних питань між споживачем та суб'єктом ринку природного газу, відповідальним за його якість відповідно до чинного законодавства.

Обов'язки уповноважених представників

31. Виробник може на підставі письмового доручення визначити уповноваженого представника, зокрема Оператора газотранспортної або

операторів газорозподільних систем. Обов'язки, зазначені у пунктах 10 та 11 цього Технічного регламенту, не повинні включатися до доручення, одержаного уповноваженим представником.

32. Уповноважений представник повинен виконувати завдання, зазначені у дорученні, одержаному від виробника, яке дає йому щонайменше:

1) зберігання протягом 3 років копії декларації про відповідність і технічної документації для надання їх на запит органів державного ринкового нагляду;

2) надання на обґрунтований запит органу державного ринкового нагляду всю інформацію та документацію, необхідну для доведення відповідності природного газу вимогам цього Технічного регламенту;

3) забезпечення на вимогу органів державного ринкового нагляду співпраці з ним з метою вжиття заходів, спрямованих на усунення ризиків, що становить природний газ, на який поширюється доручення, одержане уповноваженим представником.

Обов'язки Оператора газотранспортної системи

33. Оператор газотранспортної системи під час надання послуги з транспортування природного газу повинен забезпечити відповідність природного газу вимогам цього Технічного регламенту.

34. Якість та безпечність природного газу на міждержавних з'єднаннях та періодичності обміну цієї інформації визначаються міждержавними угодами та/або технічними угодами між оператором газотранспортної системи та суміжними операторами газотранспортних систем сусідніх країн.

35. Перед транспортуванням природного газу Оператор газотранспортної системи повинен отримати копії декларацій про відповідність Технічному регламенту природного газу виробника, імпортера та необхідні супровідні документи.

36. Якщо Оператор газотранспортної системи вважає або має підстави вважати, що природний газ, отриманий від виробника, не відповідає вимогам цього Технічного регламенту, він не повинен приймати такий природний газ до

газотранспортної системи до приведення його у відповідність з вимогами цього Технічного регламенту.

37. Якщо Оператор газотранспортної системи вважає або має підстави вважати, що природний газ не відповідає суттєвим вимогам щодо якості природного газу, установленим у додатку 1 та суттєвим вимогам щодо безпечності природного газу, установленим у додатку 2 на міждержавних з'єднаннях, він не повинен приймати такий природний газ та/або повідомити імпортера природного газу та/або суміжну газотранспортну систему для вжиття запобіжних та/або коригувальних заходів.

38. Оператор газотранспортної системи повинен забезпечити контроль якості природного газу відповідно до додатку 8 цього Технічного регламенту. Результати контролю якості повинні відображатися в паспорті якості природного газу, вимоги до якого наведено у додатку 9.

39. Оператор газотранспортної системи під час транспортування природного газу повинен забезпечити та гарантувати, що природний газ, який подають до газорозподільної системи та споживача, відповідає суттєвим вимогам щодо якості природного газу, установленим у додатку 1, суттєвим вимогам щодо безпечності природного газу, установленим у додатку 2, та особливим вимогам до природного газу установленим у додатку 3 цього Технічного регламенту.

40. При не дотриманні таких вимог, Оператор газотранспортної системи не повинен подавати Оператору газорозподільної системи чи споживачу такий природний газ до приведення його у відповідність з установленими вимогами. В протилежному разі Оператор газотранспортної системи несе відповідальність згідно чинного законодавства.

41. Якщо Оператор газотранспортної системи вважає або має підстави вважати, що природний газ в газотранспортній системі та/або на точках передачі в газорозподільну систему не відповідає вимогам цього Технічного регламенту, він зобов'язаний здійснити всі необхідні заходи для його приведення у відповідність з установленими вимогами цього Технічного

регламенту. У разі невідповідності природного газу вимогам цього Технічного регламенту Оператор газотранспортної системи повинен негайно поінформувати розповсюджувачів, споживачів приєднаних до газотранспортної системи, Операторів газорозподільних систем та надати інформацію щодо якості природного газу та вжиті коригувальні заходи.

42. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний на вмотивований запит органу державного ринкового нагляду надавати йому всю інформацію і документацію (в паперовій чи електронній формі) щодо якості природного газу.

43. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний щодобово інформувати замовника послуг з транспортування природного газу щодо якості природного газу. У разі виявлення невідповідності природного газу вимогам цього Технічного регламенту Оператор газотранспортної системи зобов'язаний невідкладно інформувати замовника послуги з транспортування.

44. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний надавати виробнику, імпортеру та розповсюджувачу всю необхідну документацію щодо показників якості природного газу.

Обов'язки Оператора газорозподільної системи

45. Оператор газорозподільних системи під час надання послуги з розподілу природного газу повинен забезпечити відповідність природного газу вимогам цього Технічного регламенту.

46. Перед розподілом природного газу Оператор газорозподільних системи повинен отримати копії декларацій про відповідність Технічному регламенту природного газу та необхідну документацію щодо показників якості природного газу.

47. Якщо Оператор газорозподільних системи вважає або має підстави вважати, що природний газ, отриманий від Оператора газотранспортної системи, операторів суміжних газорозподільних системи або від виробника, не відповідає вимогам цього Технічного регламенту, він не повинен приймати такий природний газ до газорозподільної системи до приведення його у відповідність з вимогами цього Технічного регламенту та повідомити імпортера

природного газу, виробника та Оператора газотранспортної системи з метою вжиття запобіжних та/або коригувальних заходів. В протилежному випадку Оператор газорозподільних системи несе відповідальність згідно чинного законодавства.

48. Оператор газорозподільних системи зобов'язаний забезпечити та гарантувати, що природний газ відповідає суттєвим вимогам щодо якості природного газу, установленим у додатку 1, суттєвим вимогам щодо безпечності природного газу, установленим у додатку 2 цього Технічного регламенту від точок надходження/передачі природного газу в газорозподільну систему і до точок його передачі споживачу (на межі балансової належності об'єкта споживача) або оператору суміжної газорозподільної системи.

49. Оператор газорозподільних систем повинен розробити, затвердити та розмістити на офіційному сайті маршрути переміщення природного газу газорозподільною системою із зазначенням точок контролю його якості.

50. У разі, якщо Оператор газорозподільних систем вважає або має підстави вважати, що природний газ не відповідає суттєвим вимогам щодо якості природного газу, установленим у додатку 1, суттєвим вимогам щодо безпечності природного газу, установленим у додатку 2 цього Технічного регламенту, він повинен повідомити імпортера природного газу, виробника, розповсюджувача та Оператора газотранспортної системи з метою вжиття запобіжних та/або коригувальних заходів.

51. З метою забезпечення суттєвих вимог, встановлених у додатку 1, вимогам щодо безпечності природного газу, установленим у додатку 2, Оператор газорозподільних систем повинен забезпечити контроль якості природного газу відповідно до додатку 8 цього Технічного регламенту.

52. У разі невідповідності природного газу вимогам цього Технічного регламенту Оператор газорозподільних систем зобов'язаний невідкладно інформувати про це споживача.

53. Оператор газорозподільних систем зобов'язаний на вмотивований запит органу державного ринкового нагляду надавати йому всю інформацію і документацію (в паперовій чи електронній формі) щодо якості природного газу.

54. Оператор газорозподільних систем зобов'язаний оприлюднювати інформацію щодо якості природного газу на власному веб-сайті.

55. Оператор газорозподільних систем зобов'язаний на підставі письмової заяви споживача забезпечити контроль якості природного газу відповідно до чинного законодавства та надати відповідну інформацію щодо його фізико-хімічних показників.

Обов'язки Оператора газосховища

56. Оператор газосховища під час надання послуги зі зберігання природного газу повинен забезпечити відповідність природного газу вимогам цього Технічного регламенту.

57. Перед зберіганням природного газу Оператор газосховища повинен перевірити копії декларацій про відповідність Технічному регламенту природного газу виробника та імпортера і необхідні супровідні документи.

58. Якщо Оператор газосховища вважає або має підстави вважати, що природний газ не відповідає вимогам цього Технічного регламенту в точках надходження до газосховища, він не повинен приймати такий природний газ та/або повідомити імпортера природного газу, виробника та/або Оператора ГТС для вжиття запобіжних та/або коригувальних заходів.

59. Оператор газосховища повинен забезпечити та гарантувати, що природний газ, який подається до газотранспортної системи відповідає суттєвим вимогам щодо якості природного газу, установленим у додатку 1, вимогам щодо безпечності природного газу, установленим у додатку 2, та особливим вимогам до природного газу установленим у додатках 3.

60. При недотриманні вимог цього Технічного регламенту Оператор газосховища не повинен надавати такий природний газ. В протилежному випадку Оператор газосховища несе відповідальність згідно чинного законодавства.

61. Оператор газосховища повинен забезпечити контроль якості природного газу, що подається до газотранспортної системи, відповідно до цього Технічного регламенту.

62. Якщо Оператор газосховища вважає або має підстави вважати, що природний газ в газосховищі не відповідає вимогам цього Технічного регламенту, він зобов'язаний здійснити всі необхідні заходи для його приведення у відповідність з установленими вимогами цього Технічного регламенту. У разі невідповідності природного газу вимогам цього Технічного регламенту Оператор газосховища повинен негайно поінформувати Оператора газотранспортної системи та надати інформацію щодо якості природного газу та вжиті коригувальні заходи. В протилежному випадку Оператор газосховища несе відповідальність згідно чинного законодавства.

63. Оператор газосховища зобов'язаний на вмотивований запит органу державного ринкового нагляду надавати йому всю інформацію і документацію (в паперовій чи електронній формі) щодо якості природного газу.

64. Оператор газосховища зобов'язаний надавати виробнику, імпортеру, розповсюджувачу та Оператору газотранспортної системи всю необхідну документацію щодо якості природного газу.

Обов'язки Оператора установки LNG

65. Оператор установки LNG під час надання послуги зі зрідження та регазифікації повинен забезпечити відповідність природного газу вимогам цього Технічного регламенту.

66. Перед зрідженням та регазифікацією природного газу Оператор установки LNG повинен перевірити копії декларацій про відповідність Технічному регламенту природного газу виробника та/або імпортера і необхідну документацію щодо якості природного газу.

67. Якщо Оператор установки LNG вважає або має підстави вважати, що природний газ не відповідає вимогам цього Технічного регламенту в точках надходження до установки LNG, він не повинен приймати такий природний газ

та/або повідомити імпортера та/або розповсюджувача, та/або виробника, та/або Оператора ГТС для вжиття запобіжних та/або коригувальних заходів.

68. Оператор установки LNG повинен забезпечити та гарантувати, що природний газ відповідає суттєвим вимогам щодо якості природного газу, установленим у додатку 1, вимогам щодо безпечності природного газу, установленим у додатку 2, та особливим вимогам до природного газу установленим у додатках 3-4.

69. При недотриманні вимог цього Технічного регламенту Оператор установки LNG не повинен надавати такий природний газ. В протилежному випадку Оператор установки LNG несе відповідальність згідно чинного законодавства.

70. Оператор установки LNG повинен забезпечити контроль якості природного газу, що подається до установки LNG, відповідно до цього Технічного регламенту.

71. Оператор установки LNG зобов'язаний надавати виробнику, імпортеру, розповсюджувачу та Оператору газотранспортної системи всю необхідну документацію щодо якості природного газу.

72. Оператор установки LNG зобов'язаний на вмотивований запит органу державного ринкового нагляду надавати йому всю інформацію і документацію (в паперовій чи електронній формі) щодо якості природного газу.

Відповідність природного газу

Презумпція відповідності природного газу

73. Перелік національних стандартів, які є ідентичними відповідним міжнародним та європейським стандартам та відповідність яким надає презумпцію відповідності природного газу суттєвим вимогам, установленим у додатку 1 та вимогам, установленим у додатках 2-5 (далі – перелік національних стандартів), затверджується та оприлюднюється відповідно до закону.

Процедури оцінки відповідності

74. Перед введенням в обіг природного газу, виробник, імпортер або їх уповноважені представники забезпечують виконання процедур оцінки відповідності суттєвим вимогам шляхом застосування процедури оцінки відповідності, встановлених у додатку 6.

Технічна документація

75. Технічна документація повинна відображати процес видобування/виробництва та/або підготовки природного газу до введення в обіг та/або результати випробування для проведення його оцінки відповідності застосовним вимогам цього Технічного регламенту.

76. Технічна документація повинна бути в достатньому об'ємі для підтвердження якості та безпечності природного газу.

77. Технічна документація для проведення оцінки відповідності природного газу може містити, зокрема, таку інформацію:

- технологічний регламент або технологію виробництва;
- значення показників якості природного газу та відповідні невизначеності вимірювань;
- значення показників безпечності природного газу, у тому числі границі займистості та температуру спалахування;
- описи та пояснення, необхідні для розуміння інформації, зазначеної у вищезазначених абзацах цього пункту;
- список національних стандартів з переліку національних стандартів, зокрема з методами вимірювань, які застосовуються для підготовки/виробництва природного газу та випробувань/контролю показників якості та безпечності природного газу;
- описи рішень, прийнятих з метою забезпечення відповідності суттєвим вимогам, якщо національні стандарти з переліку національних стандартів не застосовані, у тому числі перелік інших відповідних технічних специфікацій, що застосовані;

результати відповідних випробувань.

Декларація про відповідність

78. У декларації про відповідність зазначається про те, що дотримання суттєвих вимог щодо якості природного газу, установлених у додатку 1, суттєвих вимог щодо безпечності, установлених у додатку 2 доведено.

79. Декларація про відповідність складається за формою згідно з додатком 7 із зазначенням відомостей, передбачених відповідними модулями оцінки відповідності, встановленими у додатку 6. Декларація про відповідність складається державною мовою, а в разі її складання іншою мовою, перекладається державною мовою.

Контроль якості природного газу

80. Оператори газотранспортної, газорозподільних систем, газосховищ та установок LNG вживають всіх заходів, необхідних для забезпечення регулярного контролю якості природного газу відповідно до вимог додатку 8 цього Технічного регламенту по кожному маршруту переміщення природного газу.

81. Місця та процедури відбору проб повинні відповідати вимогам нормативно-правових актів та національних стандартів і кодексів усталеної практики, якщо обов'язковість їх застосування встановлена нормативно-правовими актами.

Засоби вимірювальної техніки, які застосовуються для вимірювань показників якості природного газу, повинні відповідати вимогам законодавства про метрологію та метрологічну діяльність.

82. З метою аналізу показників якості природного газу застосовують методи випробувань, встановлені у національних стандартах з переліку національних стандартів, застосування яких надає презумпцію відповідності. Застосовні методи повинні бути верифіковані. За необхідності можуть застосовуватися інші методи за умови, що можна довести, що отримані

результати є настільки ж надійними, як і ті, що отримані відповідно до національних стандартів.

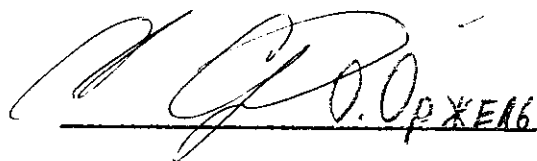
83. Значення показників якості природного газу повинні супроводжуватись відповідними характеристиками похибок або невизначеності вимірювань.

84. У разі необхідності уточнення відповідності якості природного газу суттєвим вимогам додатку 1 або виникнення ризиків щодо потенційних фізичної небезпеки чи небезпеки для здоров'я людини, оператори газотранспортної, газорозподільних систем, газосховищ та установок LNG забезпечують додатковий контроль якості для одного або кількох показників природного газу.

85. Інформація щодо якості та безпечності природного газу має бути вільно доступною для споживачів та інших суб'єктів ринку природного газу.

Здійснення державного ринкового нагляду

86. Державний ринковий нагляд введеного в обіг і наданого на ринку природного газу та контроль природного газу на ринку здійснюється відповідно до Закону України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції».

Handwritten signature in black ink, followed by a rectangular stamp containing the text "О.О. РЖЕЛБ" in a stylized font.

Додаток 1
до Технічного регламенту

СУТТЄВІ ВИМОГИ ЩОДО ЯКОСТІ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

Суттєві вимоги до показників якості природного газу наведені у таблиці 1 цього додатку.

Таблиця 1

Показник якості	Позначення одиниці вимірювання	Нормативне значення	
		Мінімальне	Максимальне
Число Воббе вище за стандартних умов	МДж/м ³ (кВт·год/м ³)	44,87 (12,46)	53,71 (14,92)
за нормальних умов		48,30 (13,42)	57,81 (16,06)
Теплота згоряння вища за стандартних умов	МДж/м ³ (кВт·год/м ³)	33,42 (9,30)	44,94 (12,48)
за нормальних умов		36,0 (10,0)	48,36 (13,44)
Відносна густина^a	1	0,555	0,700 (0,750)
Молярна частка діоксиду вуглецю	%	не застосовується	2,5% або 6,5% ^б
Сума молярних часток діоксиду вуглецю та азоту	%	не застосовується	7,5%
Молярна частка водню	%	не застосовується	0,5% або 10% ^б
Масова концентрація сірководню^в	мг/м ³	не застосовується	5 або 20 ^б
Масова концентрація меркаптанової сірки^в	мг/м ³	не застосовується	6 або 36 ^б
Масова концентрація механічних домішок	мг/м ³	не застосовується	1

^a – Максимальне нормативне значення діє з 01.01.2025 року. До 01.01.2025 року діє нормативне значення, наведене в дужках

^б – Норма, яка застосовується для газопроводів, які не чутливі до більш високих концентрацій компоненту, зокрема, приєднаних до ГТС та/або ГРМ, до набуття чинності цього Технічного регламенту у порядку, встановленому чинним законодавством

^в – Норма застосовується для неодорованого природного газу. В окремих газопроводах, за узгодженням зі споживачем та з оператором ГТС та/або ГРМ, допускається подача природного газу з більш високим вмістом сірководню та/або меркаптанової сірки.

ВИМОГИ ЩОДО БЕЗПЕЧНОСТІ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

1. Метан та інші гази метанового ряду (етан, пропан, бутан, неопентан тощо), які входять до складу природного газу, відносять до класу 2 речовин високої небезпечності; підкласу 2.1 – легкозаймистий газ, здатний утворювати вибухонебезпечні суміші з повітрям.
2. Концентраційні межі займання природного газу у суміші з повітрям в об'ємних відсотках становлять: нижня – 4,4; верхня – 17,0.
3. Температура самозаймання природного газу у суміші з повітрям становить 600 °С.
4. Безпечна концентрація природного газу у повітрі щодо вибухопожежонебезпечності не перевищує 20 % нижньої концентраційної межі займання.
5. За класифікацією у відповідності до груп чи підгруп обладнання, яке використовує споживач, природний газ відносять до групи ПА, до якої відносять обладнання, що має максимальну експериментальну безпечну відстань $\geq 0,9$ мм або відношення мінімального струму спалахування до струму спалахування метану $> 0,9$.
6. Все обладнання, яке призначене для використання в середовищах, які потенційно можуть містити природний газ у суміші з повітрям небезпечної концентрації, повинно відповідати вимогам Технічного регламенту обладнання та захисних систем, призначених для використання в потенційно вибухонебезпечних середовищах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 р. № 1055.

7. Побутові пристрої, що використовують природний газ як паливо (плити, котли, водонагрівачі тощо) повинні відповідати вимогам Технічного регламенту приладів, що працюють на газоподібному паливі, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 4 липня 2018 р. № 814.

8. Обладнання, що працює під тиском, та агрегати з максимальним робочим тиском понад 0,05 МПа, що використовується для роботи з природним газом повинно відповідати вимогам Технічного регламенту обладнання, що працює під тиском, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 січня 2019 р. № 27. Постачальники стиснутого природного газу зобов'язані маркувати посудини зі стисненим газом і супроводжувати продукцію паспортом якості та інформацією щодо безпеки.

9. Засоби вимірювальної техніки, зокрема які призначені для вимірювання та контролю характеристик потенційно вибухопожежонебезпечного середовища, повинні відповідати вимогам Технічного регламенту засобів вимірювальної техніки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 р. № 163, або вимогам Технічного регламенту законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 січня 2016 р. № 94.

10. Безпечні умови праці у робочих зонах, де існує потенційна можливість виникнення вибухопожежонебезпечного середовища під час виконання робіт, підготовка та підвищення кваліфікації працівників повинні бути організовані відповідно до вимог нормативно-правових актів з охорони праці.

11. Суб'єкти господарювання, що надають природний газ на ринку повинні визначати, застосовувати та рекомендувати споживачам заходи щодо вибухопожежонебезпечності.

12. Під час роботи з природним газом необхідно забезпечити захист робочого персоналу від дії на нього високого тиску стиснутого природного газу та низької температури зрідженого природного газу.

13. Компоненти природного газу не виявляють сильної токсикологічної дії на організм людини, але при концентраціях, що зменшують до 16% об'ємну частку кисню в повітрі, які вдихається, викликають задуху.

14. У разі неповного згоряння природного газу, що може бути викликано несправністю обладнання чи недостатністю кисню у повітрі робочої зони, утворюється монооксид вуглецю (CO), газ без кольору та запаху. Монооксид вуглецю є небезпечним легкозаймистим газом та має гостру та репродуктивну токсичність.

15. Концентрації природного газу та його компонентів, продуктів його неповного згоряння а також допущених до застосування одорантів у повітрі робочої зони та атмосферному повітрі повинні бути не більшими, ніж гранично допустимі концентрації, встановлені нормативно-правовими актами центрального органу виконавчої влади у сфері охорони здоров'я.

16. Підготовка та підвищення кваліфікації працівників повинні бути організовані відповідно до вимог нормативно-правових актів з охорони праці.

17. Постачальники стиснутого газу зобов'язані маркувати посудини зі стисненим газом і супроводжувати продукцію паспортом якості та інформацією щодо безпеки.

ОСОБЛИВІ ВИМОГИ ДО ПРИРОДНОГО ГАЗУ, ПІДГОТОВЛЕНОГО ДО ТРАНСПОРТУВАННЯ ГАЗОТРАНСПОРТНОЮ СИСТЕМОЮ

1. Природний газ допускається транспортувати відповідними класами газопроводів газотранспортної системи, надлишковий тиск в яких повинен відповідати значенням, наведеним у таблиці 1 цього додатку.

Таблиця 1

Значення допустимого надлишкового тиску природного газу, що
транспортується газотранспортною системою, в залежності від класу
газопроводів

Клас газопроводів	Мінімальне значення, МПа	Максимальне значення (включно), МПа
I клас	2,5	10
II клас	1,2	2,5

2. Особливі вимоги до показників якості природного газу, який надають та транспортують газотранспортною системою, наведені у таблиці 2 цього додатку.

Таблиця 2

Особливі вимоги до показників якості природного газу у газотранспортній
системі

Показник якості	Позначення одиниці вимірювання	Нормативне значення	
		Мінімальне	Максимальне
Точка роси води ^a за абсолютного тиску 3,92 МПа	°C	не застосовується	мінус 8
Точка роси вуглеводнів ^{a, б} за робочого тиску	°C	не застосовується	0
Молярна частка кисню ^в	%	не застосовується	0,02

^a – В окремі точки входу до ГТС, в яких природний газ надходить від газосховищ сховищ, установок LNG, а також від об'єктів, пов'язаних з видобутком (виробництвом) природного газу, допускається подача природного газу з більш високим значенням температури точки роси води та/або вуглеводнів у порядку, встановленому чинним Законодавством

^б – Допускається не визначати, якщо молярна частка C_{5+вугл} не перевищує 0,03 %

^в – У точках підключення до мережі молярна частка кисню виражена як змінний середній показник за 24 години

ОСОБЛИВІ ВИМОГИ ДО ПРИРОДНОГО ГАЗУ, ПІДГОТОВЛЕНОГО ДО ТРАНСПОРТУВАННЯ ГАЗОРОЗПОДІЛЬНИМИ МЕРЕЖАМИ

1. Природний газ допускається транспортувати відповідними категоріями газопроводів розподільних систем, надлишковий тиск в яких повинен відповідати значенням, наведеним у таблиці 1 цього додатку.

Таблиця 1

Допустимий надлишковий тиск природного газу в газорозподільних системах

Категорія газопроводів	Мінімальне значення, МПа	Максимальне значення (включно), МПа
Високого тиску I категорії сталевих труб	0,6	1,2
Високого тиску I категорії поліетиленових труб	0,6	1,0
Високого тиску II категорії	0,3	0,6
Середнього тиску	0,005	0,3
Низького тиску	0,0017 (0,0007)**	0,005
Низького тиску, що подається до житлових будинків *	0,0017 (0,0007)**	0,0025 (0,003)**
* Природний газ, що транспортується газопроводами розподільних мереж низького тиску до житлових будинків, приєднаних до них будівель та вбудованих в них (крім котельних) приміщень підприємницької діяльності, побутового обслуговування населення, громадського харчування, аптек, фельдшерсько-акушерських пунктів, амбулаторій, установ тощо. ** Норму в дужках дозволяється використовувати в точках виходу з газорозподільної системи, які підключені або будуть підключені до 01.01.2025 року.		

2. Особливі вимоги до показників якості природного газу, який надають та транспортують газорозподільною системою, наведені у таблиці 2 цього додатку.

Таблиця 2

**Особливі вимоги до показників якості природного газу у
газорозподільній системі**

Показник якості	Позначення одиниць вимірювань	Нормативне значення	
		Мінімальне	Максимальне
Температура точки роси води ^a за робочого тиску з 1 листопада по 30 квітня	°C	не застосовується	мінус 8
з 1 травня по 31 жовтня		не застосовується	5
Температура точки роси вуглеводнів ^{a, б} за робочого тиску	°C	не застосовується	0
Молярна частка кисню ^в	%	не застосовується	1
^a – В окремі точки входу до ГРС, в яких природний газ надходить від газосховищ сховищ, установок LNG, а також від об'єктів, пов'язаних з видобутком (виробництвом) природного газу, допускається подача природного газу з більш високим значенням температури точки роси води та/або вуглеводнів у порядку, встановленому чинним Законодавством ^б – Дopusкається не визначати, якщо молярна частка C5+вищі не перевищує 0,03 % ^в – У точках підключення до мережі молярна частка кисню виражена як змінний середній показник за 24 години			

3. Природний газ, який подають споживачам, повинен бути одорованим відповідно до вимог цього технічного регламенту. В окремих випадках, визначеними угодами виробників, імпортерів чи розповсюджувачів із споживачами, допускається/дозволяється подача неодорованого природного газу. Наявність одоранту у природному газі, який надають споживачу, зазначають у паспорті якості природного газу.

Мінімальна інтенсивність запаху одорованого природного газу для споживачів повинна бути не меншою за 3 бали за п'ятибальною шкалою:

- 0 - запах відсутній; 1 - запах дуже слабкий, невизначений;
- 2 - запах слабкий, але певний; 3 - запах помірний;
- 4 - запах сильний; 5 - запах дуже сильний.

Для природного газу промислового призначення інтенсивність запаху встановлюється за погодженням із споживачем.

ОСОБЛИВІ ВИМОГИ ДО СТИСНЕНОГО ПРИРОДНОГО ГАЗУ

1. Характеристики якості природного газу, який виробляють на автомобільних газонаповнювальних компресорних станціях (АГНКС) повинні відповідати значенням, встановленим у додатку 1 цього Технічного регламенту та особливим вимогам, наведеним у таблиці 1 цього додатку.

Таблиця 1

Особливі вимоги до стисненого газу

Показник якості	Позначення одиниць вимірювань	Нормативне значення	
		Мінімальне	Максимальне
Розрахункове метанове число	безрозмірна одиниця	70	не застосовується
Масова концентрація парів води	мг/м ³	не застосовується	9

2. Надлишковий тиск природного газу, що подається для закачування в балон для зберігання та транспортування стиснутого природного газу в момент закінчення заправки не повинен перевищувати меншого із значень, наведених у нормативно-правових актах.

3. Методи та засоби вимірювання тиску в балоні після заправки, кількості стисненого газу та його температури визначаються відповідно до нормативно-правових актів.

4. Невизначеність вимірювання тиску, температури та кількості стисненого газу повинна бути не більшою за встановлену у нормативно-правових актах.

5. На посудини, які застосовують для стисненого газу розповсюджується Технічний регламент безпеки обладнання, що працює під тиском.

МОДУЛІ ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ

МОДУЛЬ

Внутрішній контроль виробництва з проведенням перевірок природного газу під наглядом через певні інтервали часу

1. Внутрішній контроль виробництва з проведенням перевірок природного газу під наглядом через певні інтервали часу – процедура оцінки відповідності, згідно з якою виробник виконує зобов'язання, визначені в пунктах 2-5 цього додатка, та гарантує і заявляє під свою виключну відповідальність, що партія природного газу відповідає вимогам Технічного регламенту природного газу.

Технічна документація

2. Виробник розробляє технічну документацію відповідно до пунктів 75-77 цього Технічного регламенту. Технічна документація повинна давати змогу проводити оцінювання відповідності природного газу відповідним вимогам та містити результати аналізу та оцінки ризику (ризиків). Технічна документація повинна визначати вимоги, що застосовуються, і містити відомості про склад, виробництво, транспортування, зберігання та використання природного газу в обсязі, необхідному для проведення оцінки відповідності.

Виробництво

3. Виробник повинен вживати заходів, необхідних для забезпечення відповідності виробленого природного газу технічній документації, визначеній у пункті 2 цього додатка, та застосовним вимогам Технічного регламенту.

Перевірки природного газу

4. З метою оцінювання якості природного газу виробника акредитована випробувальна лабораторія виробника (далі – випробувальна лабораторія) або призначений орган з оцінки відповідності (далі – призначений орган) проводять перевірки природного газу або доручають їх проведення через довільні

інтервали часу, визначені такою випробувальною лабораторією або призначеним органом, з урахуванням, зокрема, технологічної складності вироблення природного газу, відібраних проб випробувальною лабораторією або призначеним органом у місці виготовлення та перед введенням природного газу в обіг, повинна бути досліджена шляхом проведення випробувань, передбачених відповідними частинами національних стандартів з переліку національних стандартів, що є ідентичними відповідними міжнародним та європейським стандартам та відповідність яким надає презумпцію відповідності природного газу суттєвим вимогам, та/або еквівалентних випробувань, передбачених іншими відповідними технічними специфікаціями, з метою перевірки відповідності природного газу відповідним вимогам Технічного регламенту. У разі відсутності такого національного стандарту випробувальна лабораторія або призначений орган приймає рішення щодо випробувань, які повинні бути проведені.

Виробник застосовує процедуру статистичного контролю якості природного газу для визначення того, чи здійснюється процес виробництва природного газу в прийнятних межах з метою забезпечення відповідності природного газу цьому Технічному регламенту.

У разі коли природний газ не відповідає прийнятному рівню якості, випробувальна лабораторія або призначений орган інформує виробника для вжиття належних заходів.

Декларація про відповідність

5. Виробник складає письмову декларацію про відповідність для кожної партії природного газу і зберігає її разом з технічною документацією для надання органам державного ринкового нагляду протягом трьох років після введення природного газу в обіг.

Копія декларації про відповідність надається органам державного ринкового нагляду за їх запитом.

Уповноважений представник

6. Обов'язки виробника, визначені в пункті 5 цього додатка, можуть бути виконані уповноваженим представником такого виробника від його імені і під його відповідальність за умови, що вони зазначені в дорученні, одержаному від виробника.

МОДУЛЬ**Забезпечення якості виробничого процесу**

7. Забезпечення якості виробничого процесу – процедура оцінки відповідності, згідно з якою виробник виконує зобов'язання, викладені в пунктах 8, 10 та 20 цього додатка, та гарантує і заявляє під свою виключну відповідальність, що природний газ задовольняє застосовним вимогам цього Технічного регламенту.

Технічна документація

8. Виробник розробляє технічну документацію відповідно до пунктів 75-77 цього Технічного регламенту. Технічна документація повинна давати змогу проводити оцінювання відповідності природного газу відповідним вимогам та містити результати аналізу та оцінки ризику (ризиків). Технічна документація повинна визначати вимоги, що застосовуються, і містити відомості про склад природного газу, виробництво, транспортування, зберігання та використання природного газу в обсязі, необхідному для проведення оцінки.

9. Виробник повинен зберігати технічну документацію протягом 3 років після введення природного газу в обіг для надання її відповідним органам державного ринкового нагляду.

Виробництво

10. Виробник повинен застосовувати схвалену систему управління якістю для виробництва, здійснення контролю готової продукції та проведення

випробувань природного газу згідно з пунктами 11-15 цього додатка і підлягати нагляду згідно з пунктами 16-19 цього додатка.

Система управління якістю

11. Виробник подає обраному ним призначеному органіві заявку на проведення оцінки його системи управління якістю стосовно природного газу, яка повинна містити:

найменування та місцезнаходження виробника, а також у разі подання заявки його уповноваженим представником – найменування та місцезнаходження такого представника;

письмову заяву про те, що така заявка не подавалася іншому призначеному органіві;

необхідну інформацію щодо природного газу;

документацію щодо системи управління якістю;

технічну документацію, зазначену у пункті 8 цього додатка.

12. Система управління якістю повинна забезпечувати відповідність природного газу застосовним вимогам Технічного регламенту.

Прийняті виробником елементи, вимоги та положення системи управління якістю повинні бути систематизовані та впорядковані у формі письмових політик, процедур та інструкцій. Документація такої системи управління якістю повинна забезпечувати належне розуміння програм, планів та протоколів (записів) щодо якості.

Така документація повинна містити, зокрема, належний опис:

цілей у сфері якості та організаційної структури, обов'язків та повноважень керівництва стосовно якості продукції;

відповідних методів виробництва, контролю якості та забезпечення якості, процесів та системних дій, які використовуватимуться;

досліджень та випробувань, які проводитимуться перед, під час і після виробництва, а також періодичності їх проведення;

таких протоколів (записів) щодо якості, як звіти про інспектування, дані випробувань, звіти про кваліфікацію відповідного персоналу;

засобів для проведення контроль якості у з метою досягнення необхідної якості продукції та ефективного функціонування системи управління якістю.

13. Призначений орган повинен оцінити систему управління якістю з метою визначення її відповідності вимогам, зазначеним у пункті 12 цього додатка.

Призначений орган повинен робити припущення про відповідність зазначеним вимогам тих елементів системи управління якістю, що відповідають вимогам відповідного національного стандарту з переліку національних стандартів.

Аудиторська група повинна мати досвід у сфері систем управління якістю, а щонайменше один з її фахівців – досвід оцінювання якості природного та технології його виробництва, а також знання застосовних вимог Технічного регламенту. Аудит повинен, зокрема, включати відвідування підприємств виробника з метою проведення їх оцінки.

Аудиторська група розглядає технічну документацію, зазначену в пункті 8 цього додатка, перевіряє здатність виробника визначати відповідні вимоги Технічного регламенту і проводити необхідні перевірки з метою забезпечення відповідності природного газу таким вимогам.

Призначений орган повинен повідомити виробнику своє рішення. Повідомлення повинне містити висновки аудиту та обґрунтоване рішення щодо оцінки.

14. Виробник повинен виконувати зобов'язання, визначені схваленою системою управління якістю, і підтримувати її таким чином, щоб вона залишалася адекватною та ефективною.

15. Виробник повинен інформувати призначений орган, який схвалив систему управління якістю, про будь-які заплановані зміни у такій системі.

Призначений орган повинен оцінити будь-які запропоновані зміни і прийняти рішення щодо відповідності зміненої системи управління якістю вимогам, зазначеним у пункті 12 цього додатка, або необхідності проведення повторної оцінки.

Призначений орган повинен повідомити виробнику своє рішення. Повідомлення повинне містити висновки щодо перевірки та обґрунтоване рішення щодо оцінки.

Нагляд призначеним органом

16. Метою здійснення нагляду є проведення аналізу належного виконання виробником зобов'язань, визначених схваленою системою управління якістю.

17. Виробник зобов'язаний для проведення оцінки надавати доступ призначеному органу до місць виробництва, здійснення виробничого контролю, випробувань та зберігання проб природного газу, а також подавати необхідну інформацію, зокрема:

- 1) документацію щодо системи управління якістю;
- 2) технічну документацію, зазначену у пункті 8 цього додатка;
- 3) такі протоколи (записи) щодо якості, як звіти про інспектування, дані випробувань, звіти про кваліфікацію відповідного персоналу.

18. Призначений орган повинен проводити періодичні аудити стану застосування виробником системи управління якістю та подавати виробникові звіт про аудит.

19. Призначений орган також може здійснювати відвідування виробника без попередження, під час яких у разі потреби може проводити випробування проб природного газу або доручити його проведення з метою перевірки правильності функціонування системи управління якістю. Призначений орган повинен подати виробникові звіт про відвідування та у разі проведення випробування - протокол випробування.

Декларація про відповідність

20. Виробник складає письмову декларацію про відповідність для кожної модифікації технології і зберігає її протягом 3 років після введення природного газу в обіг для надання органам державного ринкового нагляду. Декларація про відповідність повинна ідентифікувати модифікацію технології виробництва, для якої вона складена.

Копія декларації про відповідність надається органам державного ринкового нагляду за їх запитом.

21. Виробник повинен протягом 3 років після введення природного газу в обіг зберігати для подання органам державного ринкового нагляду:

- 1) документацію, зазначену у пункті 11 цього додатка;
- 2) інформацію про затверджені зміни в технології виробництва, зазначену в пункті 15 цього додатка;
- 3) рішення та звіти призначеного органу, зазначені у пунктах 15, 18, 19 цього додатка.

22. Кожний призначений орган повинен інформувати орган, що призначає, про видані або відкликані рішення щодо схвалення систем управління якістю та періодично або на запит подавати органам, що призначає, перелік рішень щодо відмови, зупинення дії рішень щодо схвалення систем управління якістю або їх обмежень в інший спосіб.

Уповноважений представник

23. Обов'язки виробника, визначені в пунктах 9, 11, 15, 20-21 цього додатка, можуть бути виконані його уповноваженим представником від його імені і під його відповідальність за умови, що вони зазначені в дорученні, одержаному від виробника.

МОДУЛЬ

Забезпечення якості контролю та проведення випробувань природного газу

24. Забезпечення якості контролю та випробувань природного газу – процедура оцінки відповідності, згідно з якою виробник виконує зобов'язання, визначені в пунктах 25, 27 і 37 цього додатка, та гарантує і заявляє під свою виключну відповідальність, що природний газ відповідає вимогам цього Технічного регламенту.

Технічна документація

25. Виробник розробляє технічну документацію відповідно до пунктів 46-48 цього Технічного регламенту. Технічна документація повинна давати можливість проводити оцінювання відповідності природного газу відповідним вимогам, охоплювати опис проведення та містити результати аналізу та оцінки ризику (ризиків). Технічна документація повинна визначати вимоги, що застосовуються, і містити відомості про склад природного газу, його виробництво, транспортування, зберігання та використання природного газу в обсязі, необхідному для проведення оцінки.

26. Виробник повинен зберігати технічну документацію протягом трьох років після введення природного газу в обіг для надання її відповідним органам державного ринкового нагляду.

Виробництво

27. Виробник повинен забезпечити функціонування схваленої системи управління якістю для контролю та проведення випробувань природного газу згідно з пунктами 28 – 32 цього додатка і підлягати нагляду згідно з пунктами 33–36 цього додатка.

Система управління якістю

28. Виробник подає обраному ним призначеному органу заявку на проведення оцінки його системи управління якістю стосовно природного газу, яка повинна містити:

найменування та місцезнаходження виробника, а також у разі подання заявки його уповноваженим представником – найменування та місцезнаходження такого представника; письмову заяву про те, що така ж заявка не подавалася іншому призначеному органу; необхідну інформацію щодо природного газу; документацію щодо системи управління якістю; технічну документацію, зазначену в пункті 46 цього додатка.

29. Система управління якістю повинна забезпечувати відповідність природного газу вимогам цього Технічного регламенту.

Прийняті виробником елементи, вимоги та положення системи управління якістю повинні бути задокументовані в систематичний та впорядкований спосіб у формі письмових політик, процедур та інструкцій. Документація такої системи управління якістю повинна забезпечувати належне розуміння програм, планів та протоколів (записів) щодо якості.

Зазначена документація повинна містити, зокрема, належний опис:

цілей у сфері якості та організаційної структури, обов'язків та повноважень керівництва стосовно якості продукції;

досліджень та випробувань, які проводитимуться перед, під час і після виробництва природного газу, а також періодичності їх проведення;

таких протоколів (записів) щодо якості, як звіти про інспектування, дані випробувань та калібрувань, звіти про кваліфікацію відповідного персоналу тощо;

засобів контроль якості у з метою досягнення необхідної якості продукції та ефективного функціонування системи управління якістю.

30. Призначений орган повинен оцінити систему управління якістю з метою визначення її відповідності вимогам, зазначеним у пункті 29 цього додатка.

Призначений орган робить припущення, яке визнається достовірним, поки не буде доведено інше, про відповідність вимогам пункту 29 стосовно елементів

системи управління якістю, які відповідають технічним вимогам відповідного національного стандарту.

Аудиторська група повинна мати досвід у сфері систем управління якістю, а щонайменше один з її фахівців – досвід оцінювання природного газу та технології його виробництва, а також знання вимог цього Технічного регламенту. Аудит повинен, зокрема, включати відвідування підприємств виробника з метою проведення їх оцінки.

Аудиторська група вивчає технічну документацію, зазначену в пункті 46 цього додатка, перевіряє здатність виробника визначати відповідні вимоги Технічного регламенту і проводити необхідні дослідження з метою забезпечення відповідності природного газу таким вимогам.

Призначений орган повинен повідомити виробнику своє рішення. Повідомлення повинне містити висновки аудиту та обґрунтоване рішення щодо оцінки.

31. Виробник повинен виконувати зобов'язання, пов'язані із забезпеченням функціонування схваленої системи управління якістю, та підтримувати її в адекватному та ефективному стані.

32. Виробник зобов'язаний інформувати призначений орган, який схвалив систему управління якістю, про будь-які заплановані зміни у такій системі.

Призначений орган повинен оцінити будь-які запропоновані зміни і прийняти рішення щодо відповідності зміненої системи управління якістю вимогам, зазначеним у пункті 29 цього додатка, або необхідності проведення повторної оцінки.

Призначений орган повинен повідомити виробнику своє рішення. Повідомлення повинне містити висновки щодо перевірки та обґрунтоване рішення щодо оцінки.

Нагляд під відповідальністю призначеного органу

33. Метою здійснення нагляду є проведення аналізу належного виконання виробником зобов'язань, пов'язаних із забезпеченням функціонування схваленої системи управління якістю.

34. Для цілей нагляду виробник зобов'язаний надавати призначеному органу доступ до місць виробництва, контролю, проведення випробувань та зберігання проб природного газу, а також подавати необхідну інформацію, зокрема:

документацію щодо системи управління якістю;

технічну документацію, зазначену у пункті 25 цього додатка;

такі протоколи (записи) щодо якості, як звіти про інспектування, дані випробувань, звіти про кваліфікацію відповідного персоналу тощо.

35. Призначений орган повинен проводити періодичні аудити стану застосування виробником системи управління якістю та подавати виробникові звіт про аудит.

36. Призначений орган також може здійснювати відвідування виробника без попередження, під час яких у разі потреби може відбирати проби природного газу разом з виробником та проводити випробування природного газу або доручити його проведення з метою перевірки правильності функціонування системи управління якістю. Призначений орган повинен подати виробникові звіт про відвідування та у разі проведення випробування - протокол випробування.

Декларація про відповідність

37. Виробник складає письмову декларацію про відповідність для кожної модифікації технології виробництва природного газу і зберігає її протягом трьох років після введення природного газу в обіг для надання органам ринкового нагляду. Декларація про відповідність повинна ідентифікувати модифікацію технології виробництва, для якої вона складена.

Копія декларації про відповідність надається органам ринкового нагляду за їх запитом.

38. Виробник повинен протягом 3 років після введення природного газу в обіг зберігати для надання органам ринкового нагляду:

документацію, зазначену у пункті 29 цього додатка;

інформацію про затверджені зміни технології виробництва, зазначену в пункті 32 цього додатка;

рішення та звіти призначеного органу, зазначені у пунктах 32, 35 і 36 цього додатка.

39. Кожний призначений орган повинен інформувати орган, що призначає, про видані або скасовані ним документи щодо схвалення систем управління якістю та періодично або на запит подавати органіві, що призначає, перелік відмов у видачі документа щодо схвалення зазначеної системи управління якістю, дію яких він зупинив чи встановив щодо них обмеження.

Кожен призначений орган повинен інформувати інші призначені органи про відмови у видачі документів щодо схвалення системи управління якістю, про документи щодо схвалення зазначеної системи, дію яких він зупинив, скасував чи встановив щодо них інші обмеження, а на запит - також про видані ним документи щодо схвалення системи управління якістю.

Уповноважений представник

40. Обов'язки виробника, визначені в пунктах 26, 28, 32, 37, 38 цього додатка, можуть бути виконані його уповноваженим представником від його імені і під його відповідальність за умови, що вони зазначені в дорученні, одержаному від виробника.

МОДУЛЬ ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ ДЛЯ ІМПОРТЕРА:

41. Модуль оцінки відповідності для імпортера є процедурою оцінки відповідності, за допомогою якої імпортер виконує обов'язки, встановлені в пунктах 42-44 цього модуля, та гарантує і заявляє під свою виключну відповідальність, що відповідний природний газ відповідає вимогам цього Технічного регламенту.

42. Імпортер повинен мати технічну документацію, яка дає можливість встановити відповідність продукції відповідним вимогам і містити принаймні такі елементи:

загальний опис продукції;

маршрут надходження (точки входу) природного газу до газотранспортної системи.

43. Імпорттер повинен зберігати технічну документацію протягом трьох років після введення природного газу в обіг для надання її відповідним органам державного ринкового нагляду.

44. Імпорттер вживає всіх заходів, необхідних для того, щоб природний газ, який вводять в обіг і надають на ринку, відповідав вимогам цього Технічного регламенту.

45. Імпорттер складає письмову декларацію про відповідність природного газу відповідно до додатку 7 та зберігає її разом із технічною документацією для подання на запити органів державного ринкового нагляду протягом трьох років після введення в обіг природного газу.

**ДЕКЛАРАЦІЯ
ПРО ВІДПОВІДНІСТЬ ТЕХНІЧНОМУ РЕГЛАМЕНТУ ПРИРОДНОГО
ГАЗУ**

1. _____
(повне найменування виробника природного газу або уповноваженого представника,

його місце знаходження)

підтверджує, що природний газ, який виготовляється _____,
(повне найменування виробника та його місцезнаходження)

відповідає вимогам Технічного регламенту природного газу.

2. Ця декларація видана під виключну відповідальність виробника або уповноваженого представника.

3. Природний газ відповідає вимогам Технічного регламенту природного газу.

3. Посилання на відповідні національні стандарти (їх частини), що були застосовані, або посилання на технічні специфікації (їх частини), стосовно яких декларується відповідність

4. Призначений орган _____
(найменування, ідентифікаційний номер)

провів _____
(опис завдань)

і видав сертифікат *

5. Додаткова інформація _____
(технологія виробництва, ЕІС-код точки входу/виходу, тощо)

Підписано від імені та за дорученням _____
(місце та дата видання)

(посада)

(підпис)

(прізвище, ім'я по батькові)

Примітка. Присвоєння виробником номера декларації про відповідність необов'язкове.

*Застосовується за умови використання модуля, в якому оцінка відповідності проводиться призначеним органом з оцінки відповідності.

М.П.

_____ 20__ р.

КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

1. З метою забезпечення суттєвих вимог, встановлених у додатку 1 та особливих вимог, встановлених у додатках 3-5, оператори ГТС, ГРМ, ПСГ, LNG розробляють програму контролю якості природного газу. Програма контролю якості повинна забезпечувати наявність заходів вздовж всіх маршрутів переміщення і охоплювати інформацію від суб'єктів господарювання, які видобувають/виробляють та імпортують природний газ. Загальні зобов'язання щодо програм контролю якості повинні забезпечити відповідність характеристик природного газу вимогам цього Технічного регламенту.

Результати контролю якості повинні використовуватися для визначення потенційного ризику щодо якості та безпечності природного газу.

2. Програма контролю якості повинна охоплювати:

місця та періодичність відбору проб природного газу;

вимірювання показників природного газу відповідно до суттєвих вимог додатку 1 та вимог додатків 3-5 цього Технічного регламенту.

Крім того, програма контролю якості природного газу може охоплювати:

перевірку записів про функціональність і стан обладнання та його технічного обслуговування;

перевірку виробництва, транспортування, одорювання, тиску природного газу тощо.

3. Оператори ГТС, ГРМ, ПСГ та LNG повинні забезпечити, щоб програма контролю якості природного газу переглядалась на постійній основі та оновлювалися принаймні кожні 5 років.

4. Програма контролю якості природного газу може базуватися на оцінці ризику.

5. Частота відбору проб та вимірювання показників якості природного газу повинні відбуватися за узгодженням між суб'єктами ринку природного газу та відповідно до чинних нормативно-правових актів.

6. Відбір проб природного газу повинен відбуватися у відповідності до національних стандартів та проба повинна бути репрезентативною щодо його якості. Місця та методи відбору проб природного газу узгоджуються між суб'єктами ринку природного газу відповідно до чинних нормативно-правових актів та національних стандартів. Пробовідбірники повинні відповідати вимогам нормативно-правових актів.

8. Оцінка ризиків, яку застосовують суб'єкти ринку природного газу, повинна базуватися на загальних принципах оцінки ризиків, викладених в чинних національних стандартах. На підставі оцінки ризиків програма контролю якості може бути розширена, а частота відбору проб та проведення вимірювань збільшена.

9. Лабораторії, які виконують завдання з контролю якості природного газу, повинні бути акредитовані або уповноважені відповідно до законодавства України.

10. Засоби вимірювальної техніки, які застосовують для контролю якості природного газу, та обладнання повинні відповідати вимогам нормативно-правових актів. Повірка та/або калібрування таких засобів повинні здійснюватися відповідно до закону.

11. Невизначеність вимірювань показників якості природного газу повинна оцінюватися відповідно до національних стандартів та/або інших технічних специфікацій та зазначатися у паспорті якості.

ВИМОГИ ДО ПАСПОРТУ ФІЗИКО-ХІМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

Паспорт фізико-хімічних показників природного газу повинен містити таку інформацію:

1. Повна назва лабораторії, яка проводила вимірювання з зазначенням її підпорядкованості.
2. Інформація про акредитацію лабораторії на право проведення випробувань (назва органу уповноваження, номер та термін дії документу з уповноваження).
3. Назва організації, яка передає природний газ.
4. Назва організації, яка приймає природний газ.
5. Ідентифікація точки входу.
6. Період часу, на який поширюються результати вимірювань.
7. Дата відбору проби (для визначення кожного показника).
8. Дата проведення аналізу проби (для кожного з показників).
9. Умови відбору проби (тиск газу в газопроводі, температура газу в газопроводі, температура оточуючого середовища).
10. Значення компонентного складу природного газу (молярна частка вуглеводнів від C_1 до C_{6+} вище, вуглекислого газу, кисню, азоту та інших компонентів).
11. Значення фізичних показників природного газу (густина, відносна густина, теплота згорання нижча, теплота згорання вища, число Воббе вище) з зазначенням умов визначення (стандартні, нормальні).

12. Значення температури точок роси (точка роси вологи за робочого тиску, температура точки роси вологи за тиску 3,92 МПа, точка роси вуглеводнів за робочого тиску).
13. Значення масової концентрації сірководню, меркаптанової сірки.
14. Значення масової концентрації механічних домішок.
15. Невизначеність вимірювань фізичних та фізико-хімічних показників природного газу.
16. Інтенсивність запаху (у разі одоризації газу).
17. Підпис керівника лабораторії, яка проводила вимірювання.

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проекту постанови Кабінету Міністрів України
«Про затвердження Технічного регламенту природного газу»

I. Визначення проблеми

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту природного газу» розроблено відповідно до статей 12, 18 Закону України «Про ринок природного газу» та пункту 213 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, з урахуванням положень законів України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності», «Про загальну безпечність нехарчової продукції», Кодексу газотранспортної системи, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30 вересня 2015 року № 2493, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 року за № 1378/27823, Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30 вересня 2015 року № 2494, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 року за № 1379/27824, Кодексу газосховищ та критеріїв, згідно з якими до певного газосховища застосовується режим договірному доступу або режим регульованого доступу, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30 вересня 2015 року № 2495 та з урахуванням положень європейських стандартів (EN).

В Україні якість природного газу (його фізико-хімічні показники), що постачається споживачам, у тому числі населенню, повинна відповідати стандарту ГОСТ 5542-87 «Газы горючие природные для промышленного и коммунально-бытового назначения. Технические условия».

Стандарт встановлює мінімально допустимі значення нижчої теплоти згоряння природного газу 7600 ккал/м³ (31,8 МДж/м³). Допустимий діапазон вищого числа Воббе регламентується від 9840 ккал/м³ (41,2 МДж/м³) до 13020 ккал/м³ (54,5 МДж/м³) з допустимим максимальним відхиленням від номінального значення $\pm 5\%$. Але цим стандартом вміст метану, азоту, водню чи важких вуглеводнів у природному газу не нормується.

Кодексом газотранспортної системи встановлюються норми якості, фізико-хімічні показники та інші характеристики природного газу, але не для використання споживачем, а для газу, який допускається до транспортування газотранспортною системою.

Наказом ДП «УкрНДНЦ» від 14.12.2015 № 187 «Про скасування міждержавних стандартів в Україні, що розроблені до 1992 року» припинено дію на території України стандартів СРСР, а саме:

ГОСТ 12.1.007-76 «ССБТ. Вредные вещества. Классификация и общие требования безопасности»;

ГОСТ 12.1.011-78 «ССБТ. Смеси взрывоопасные. Классификация и методы испытаний»;

ГОСТ 20060-83 «Газы горючие природные. Методы определения содержания водяных паров и точки росы влаги»;

ГОСТ 20061-84 «Газы горючие природные. Метод определения температуры точки росы углеводородов»;

ГОСТ 22387.4-77 «Газ для коммунально-бытового потребления. Метод определения содержания смолы и пыли»;

ГОСТ 22667-82 «Газы горючие природные. Расчетный метод определения теплоты сгорания, относительной плотности и числа «Воббе» та інші.

Наразі, наказами ДП «УкрНДНЦ» чинність ГОСТу 5542-87 «Газы горючие природные для промышленного и коммунально-бытового назначения. Технические условия» продовжується до затвердження нового нормативно-правового акту щодо якості та безпечності природного газу, який відповідатиме європейським та міжнародним стандартам.

Крім того, у чинних нормативно-правових актах не встановлено вимоги безпечності природного газу (концентраційні межі спалахування, температури спалахування, відсутня оцінка відповідності та моніторинг природного газу тощо).

У зв'язку з цим, виникає необхідність контролювати показники якості природного газу вздовж усього ланцюга постачання не в добровільному порядку, а в обов'язковому застосуванні норм щодо якості природного газу, які будуть затверджені на нормативно-правовому рівні.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	Так	---
Держава	Так	---
Суб'єкти господарювання	Так	---
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	Так	---

Визначена проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, тому що потребує нового регуляторного акту, а саме постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту природного газу».

Також, визначена проблема не може бути вирішеною за допомогою діючих регуляторних актів, оскільки на даний час не існує нормативно-правового акта, який вирішив би визначену проблему.

II. Цілі державного регулювання

Цілі державного регулювання проекту:

впровадити в Україні вимоги до якості природного газу відповідно до вимог країн Європейського Союзу;

впровадити гармонізовані з європейськими національні стандарти України щодо якості та безпечності природного газу;

надавати споживачам природний газ належної якості та зменшити соціальне напруження серед населення;

підвищення відповідальності суб'єктів господарювання за якість природного газу шляхом впровадження в Україні системи технічного регулювання у газовій сфері через процедури оцінки відповідності під час введення в обіг та надання на ринку природного газу;

впровадити засади державного ринкового нагляду у сфері газопостачання.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1. Прийняття проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту природного газу»	Проект регуляторного акту розроблено відповідно до положень Закону України «Про ринок природного газу» щодо визначення якості природного газу технічними регламентами та нормами. Проект встановлює обов'язкові до застосування вимоги до якості та безпечності природного газу на заміну вимогам, встановленим у стандарті ГОСТ 5542-87. Основні положення, норми якості та безпечності, встановлені у проекті, відповідають європейським стандартам та враховують національні особливості. Затвердження проекту дозволить запровадити в Україні обов'язкові норми якості та безпечності природного газу; впровадити механізми технічного регулювання, що відповідатимуть європейським стандартам та створять умови для усунення технічних бар'єрів у торгівлі; забезпечать можливість незалежного контролю та оцінки відповідності природного газу, що сприятиме захисту життя та здоров'я людини, національній безпеці та запобіганню підприємницькій практиці, що вводить споживача в оману. Прийняття регуляторного акта є єдиним прийнятним способом для досягнення встановленої мети.

Альтернатива 2. Залишення існуючої ситуації без змін.	Така альтернатива досягнення цілей державного регулювання не дозволить вирішити проблеми, зазначені у розділі 1, а також не дозволить досягти цілей державного регулювання. У разі залишення існуючої ситуації без змін призведе до: подальшого постачання неякісного природного газу, який надходить до помешкань громадян за технічно застарілим стандартом СРСР ГОСТ 5542-87 «Газы горючие природные для промышленного и коммунально-бытового назначения. Технические условия»; не виконання Україною відповідних зобов'язань у сфері технічного регулювання в рамках Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом; На підставі вищевикладеного можна дійти висновку, що від такої альтернативи необхідно відмовитись виходячи з інтересів держави, суб'єктів господарювання та споживачів.
--	--

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Прийняття проекту сприятиме: впровадженню в Україні обов'язкових вимог до якості та безпечності природного газу, ідентичних до вимог країн Європейського Союзу, що дозволить усунути технічні бар'єри у торгівлі та спростити доступ до газового ринку ЄС; імплементції європейських стандартів, що забезпечить виконання Україною зобов'язань у рамках Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, у енергетичній сфері; створенню умов державному ринковому нагляду ефективно контролювати ринок природного газу.	Відсутні
Альтернатива 2	Відсутні	Альтернатива є неприйнятною, оскільки: не передбачає нормативно-правового регулювання якості та безпечності природного газу;

		не виконання Україною відповідних зобов'язань у сфері технічного регулювання в рамках Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.
--	--	--

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Впровадження проекту забезпечить громадян України: якісним та безпечним природним газом; щомісячною поінформованістю споживачів про якість природного газу; захист прав та інтересів споживача.	Витрати залишаться на існуючому рівні.
Альтернатива 2	Відсутні	Залишення існуючої ситуації без змін створить ризики постачання неякісного природного газу, який надходить до помешкань споживачів за технічно застарілим стандартом СРСР ГОСТ 5542-87 «Газы горючие природные для промышленного и коммунально-бытового назначения. Технические условия», що ставить під загрозу надійність та безпечність постачання природного газу.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	2	348	—	—	350
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	0,6 %	99,4	—	—	100%

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Перехід на сучасні норми якості та безпечності природного газу, що	Не передбачаються

	підвищить рівень конкурентоспроможності підприємств на внутрішньому та зовнішньому ринках природного газу. Імплементація європейських стандартів на підприємствах України дозволить суб'єктам господарювання вийти на європейський науково-технічний рівень з постачання природного газу; Впровадження на підприємствах процедур оцінки відповідності та моніторингу природного газу збільшить прозорість діяльності суб'єктів господарювання та збільшить довіру споживачів;	
Альтернатива 2	Відсутні	Залишення існуючої ситуації без змін не дозволить усунути технічні бар'єри у торгівлі та спростити доступ до газового ринку ЄС.

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1	Відсутні
Альтернатива 2	Відсутні

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	4	Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше існувати не буде).
Альтернатива 2	1	Неможливість досягнення цілей державного регулювання альтернативним способом. Проблема продовжить існувати.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	Дозволить запровадити в Україні обов'язкові норми якості та безпечності природного газу; впровадити механізми технічного регулювання, що відповідатимуть європейським стандартам та створять умови для усунення технічних бар'єрів у торгівлі; забезпечать можливість незалежного контролю та оцінки відповідності природного газу, що сприятиме захисту життя та здоров'я людини, національній безпеці та запобіганню підприємницькій практиці, що вводить споживача в оману.	Не передбачаються	Перше місце альтернативи у рейтингу, так як кількість вигод більша за кількість витрат. Впровадження регуляторного акта дозволить досягти зазначених цілей державного регулювання.
Альтернатива 2	Відсутні	Подальше постачання неякісного природного газу, який надходить до помешкань громадян за технічно застарілим стандартом та не виконання Україною відповідних зобов'язань у сфері технічного регулювання в рамках Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.	друге місце альтернативи у рейтингу, так як вигод та витрат не передбачається. Альтернатива є неприйнятною, оскільки не забезпечує досягнення поставлених цілей.

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/ причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	Прийняття регуляторного акта забезпечить повною мірою досягнення цілей державного регулювання стосовно вимог до природного газу, утворення умов для усунення технічних бар'єрів у торгівлі, забезпечення енергетичної ефективності, національної безпеки, охорони навколишнього середовища, постачання споживачу якісного природного газу.	Ризик зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта не передбачається.
Альтернатива 2	Альтернатива є неприйнятною, оскільки залишення ситуації без змін досягнення визначених цілей неможливе.	Невиконання зобов'язань державою Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізмом, який забезпечить розв'язання визначеної проблеми є прийняття регуляторного акта, який сприятиме виконанню Україною зобов'язань у рамках Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, що забезпечить впровадження в Україні міжнародних механізмів технічного регулювання у сфері якості природного газу, що відповідатимуть європейським стандартам, забезпечить можливість незалежного контролю та оцінки відповідності природного газу введеного в обіг та наданого споживачу.

Міністерство енергетики та захисту довкілля України для впровадження цього регуляторного акта, має здійснити наступні заходи:

погодження проєкту регуляторного акта в центральних органах виконавчої влади;

прийняття погодженого проєкту регуляторного акту Кабінетом Міністрів України;

офіційне оприлюднення прийнятого Кабінетом Міністрів України регуляторного акту, відповідно до Конституції України та інших законодавчих актів.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Витрати на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади не передбачаються. М-Тест не проводився оскільки для виконання вимог регуляторного акта у малих і мікро суб'єктів господарювання витрати будуть відсутні.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Регуляторний акт набирає чинності через вісімнадцять місяців з дня його офіційного опублікування. Строк дії регуляторного акта не обмежується у часі, що дасть можливість досягти цілей державного регулювання.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозовані показники результативності регуляторного акта:

а) кількість проведених випробувань призначеними органами з оцінки відповідності, випробувальними лабораторіями, акредитованими Національним агентством з акредитації України, та виявлених порушень вимог Технічного регламенту;

б) кількість скарг фізичних та юридичних осіб на незадовільну якість та тиск природного газу – зменшиться;

в) розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта – не зміниться;

г) кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта – поширюється на виробників природного газу, імпортерів, розповсюджувачів, уповноважених представників, а також операторів газотранспортної, газорозподільних систем, газосховищ та установок LNG;

д) рівень проінформованості суб'єктів господарювання стосовно основних положень регуляторного акта – високий, оскільки його буде оприлюднено на офіційному сайті Мінекоенерго.

Проект акта, аналіз регуляторного впливу та повідомлення про оприлюднення розміщено на офіційному веб-сайті Міністерства енергетики та захисту довкілля України в мережі Інтернет <http://mpe.kmu.gov.ua/>. Міністерство енергетики та захисту довкілля України у межах компетенції надає необхідні роз'яснення щодо норм проєкту регуляторного акта і надаватиме роз'яснення щодо застосування акта, який буде опубліковано в засобах масової інформації після його прийняття.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акту

Відстеження результативності дії регуляторного акту будуть здійснюватися Міністерством енергетики та захисту довкілля України статистичним методом на основі аналізу показників результативності.

Базове відстеження результативності регуляторного акту буде здійснюватися після набрання ним чинності, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності.

Повторне відстеження здійснюватиметься через рік з дня набрання ним чинності, але не пізніше двох років з дня набрання чинності цього акту.

Одержані при здійсненні повторного відстеження значення показників результативності будуть порівнюватися із значеннями цих показників, що були одержані при здійсненні базового відстеження.

Періодичні відстеження результативності будуть здійснюватися раз на кожні три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акту.

**Міністр енергетики
та захисту довкілля України**

Олексій ОРЖЕЛЬ

**Повідомлення про оприлюднення
до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження
Технічного регламенту природного газу»**

Міністерство енергетики та захисту довкілля України відповідно до вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» оголошує про опублікування доопрацьованого проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту природного газу» на офіційному веб-сайті Мінекоенерго в мережі Інтернет – <http://mpe.kmu.gov.ua>, розділ «Нормативно-правова база», підрозділ «Регуляторні акти», папка «Проекти регуляторних актів», розділ «Діяльність», підрозділ «Регуляторна діяльність».

Постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту природного газу» розроблено відповідно до статей 12 і 18 Закону України «Про ринок природного газу» та пункту 213 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони з урахуванням положень законів України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності», «Про загальну безпечність нехарчової продукції»

Метою постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту природного газу» є впровадження в Україні механізмів технічного регулювання щодо якості природного газу, що відповідатимуть європейським і міжнародним стандартам та утворять умови для усунення технічних бар'єрів у торгівлі, забезпечить можливість незалежного контролю та оцінки відповідності природного газу призначеного для споживачів.

Проектом постанови встановлюються вимоги до природного газу та його замінників з метою захисту життя та здоров'я людини, задоволення загальносуспільного інтересу, національної безпеки, охорони навколишнього середовища, природних ресурсів та запобіганню порушення прав споживачів.

Зауваження та пропозиції до проекту наказу приймаються в письмовому вигляді та електронною поштою протягом 60 днів за адресою:

Міністерство енергетики та захисту довкілля України, 01601 вул. Хрещатик, 30; e-mail: bogdan.korostelov@mev.gov.ua.

507

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ**Н А К А З**13.12.2019

м. Київ

№ 507

Про затвердження Плану діяльності
Міністерства енергетики та захисту
довкілля України з підготовки проектів
регуляторних актів на 2020 рік

Відповідно до статті 7 Закону України «Про засади державної
регуляторної політики у сфері господарської діяльності» **н а к а з у ю:**

1. Затвердити План діяльності Міністерства енергетики та захисту
довкілля України з підготовки проектів регуляторних актів на 2020 рік, що
додається.

2. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Міністр

Олексій ОРЖЕЛЬ

* 001810

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства енергетики
та захисту довкілля України
13.12 2019 № 507

План діяльності Міністерства енергетики та захисту довкілля України
з підготовки проєктів регуляторних актів на 2020 рік

№ п/п	Назва проєкту регуляторного акта	Обґрунтування прийняття регуляторного акта	Центральні виконавчі структурні підрозділи, що розроблятимуть регуляторний акт	Термін виконання
1.	Наказ Міністерства енергетики та захисту довкілля України «Про затвердження Правил доступу суб'єктів ринку природного газу до внутрішньопромислових трубопроводів суміжних газовидобувних підприємств»	Встановлення чітких правил доступу суб'єктів ринку природного газу до внутрішньопромислових трубопроводів суміжних газовидобувних підприємств для забезпечення потреб споживачів, Оператора ГРМ та постачальників природного газу (газовидобувні компанії) у частині оплати суміжними газодобувними компаніям за послуги з переміщення природного газу	Директорат викопних видів палива	II квартал 2020 року

		внутрішньопромисловими трубопроводами			
2.	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту природного газу»	Впровадження в Україні механізмів регулювання щодо якості природного газу, що відповідатимуть європейським і міжнародним стандартам та утворюють умови для усунення технічних бар'єрів у торгівлі, забезпечать можливість незалежного контролю та оцінки відповідності природного газу призначеного для споживачів у повному обсязі	Директорат викопних видів палива	II квартал 2020 року	
3.	Наказ Міністерства енергетики та захисту довкілля України «Про затвердження Порядку технічної експлуатації та паспортизації системи газопостачання»	Установлення вимог до технічного огляду та технічного обстеження, оцінки та паспортизації технічного стану об'єктів систем газопостачання населених пунктів та можливість подальшої експлуатації, здійснення запобіжних заходів для їх безаварійного експлуатування	Директорат викопних видів палива	II квартал 2020 року	